

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **POHOTOVOŠŤ, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti povinnému **V. V.**, bývajúcemu v Ž., **o vymoženie 1 040,60 EUR s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18 Er 1212/2006, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2013 sp. zn. 10 CoE 80/2012 takto

r o z h o d o l :

- I. Odvolacie konanie **z a s t a v u j e**.
- II. Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.
- III. Dovolanie **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina (ďalej len „exekučný súd“) poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie proti povinnému na vymoženie sumy 1 040,60 EUR s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“)

na základe exekučného titulu, ktorým bola notárska zápisnica z 30. októbra 2005 č. N 5518/05, NZ 51260/05.

Exekučný súd uznesením zo 6. augusta 2012 č. k. 18 Er 1212/2006-19 exekúciu zastavil. Zastavenie exekúcie odôvodnil nespôsobilosťou notárskej zápisnice byť exekučným titulom, keďže splnomocnenie, ktorým povinný ako dlžník dal advokátovi Mgr. Tomášovi Kušnírovi oprávnenie na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v jeho mene uznal jeho záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia resp. pre exekúciu na celý jeho majetok do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva, je absolútne neplatné.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) v záhlaví označeným uznesením zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania a uznesenie exekučného súdu potvrdil. Potvrdenie uznesenia o zastavení exekúcie odôvodnil jeho vecnou správnosťou.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená odvolanie i dovolanie. Odvolaním napadla výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a dovolaním napadla potvrdzujúci výrok. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie exekučného súdu zrušil a veci vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p. Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. konkretizovala vadami konania podľa § 237 písm. a/, d/ a f/ O. s. p. (t. j. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, a že účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Zároveň navrhla, aby dovolací súd konanie prerušil a požiadal Súdny dvor Európskej únie o výklad v dovolaní špecifikovaných prejudiciálnych otázok.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa najprv zaoberal odvolaním oprávnenej, pričom dospel k záveru, že na prejednanie tohto opravného prostriedku nie je splnená podmienka jeho funkčnej príslušnosti. Z ustanovenia § 10 ods. 2 O. s. p. vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je funkčne príslušný rozhodovať iba o tých odvolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa. Rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol zamietnutý návrh oprávnenej na prerušenie konania, vydané v odvolacom konaní, však nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa,

ale je rozhodnutím krajského súdu ako súdu odvolacieho. Konanie o odvolaní proti takému rozhodnutiu bolo preto potrebné pre nedostatok podmienky funkčnej príslušnosti zastaviť.

II. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (ktoré v spojení s § 243c O. s. p. primerane platí aj pre dovolacie konanie) ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie vtedy, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. ak dospel k záveru, že je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, ak prichádza do úvahy jeho aplikácia v prejednávanej veci.

K otázke povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema Cassazione vyjadril Súdny dvor Európskej únie v rozsudku CILFIT, C – 283/81 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdného dvora EÚ (ECR), str. 3415. V tomto rozhodnutí uviedol, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) sa má vykladať v tom zmysle, že súd proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

V preskúmvanej veci dovolateľka navrhla predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky: 1. či je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky

a jej príslušenstva, a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy a 2. či je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi.

Podľa názoru dovolacieho súdu ani jedna z vyššie uvedených prejudiciálnych otázok nevyžaduje výklad Súdny dvorom Európskej únie. Predmetné otázky nie sú v predmetnej veci relevantné, pretože sa netýkajú výkladu komunitárneho práva, ale v prípade otázky č. 1 ide o posúdenie neprijateľnosti konkrétnej podmienky (splnomocnenia na spísanie notárskej zápisnice) dohodnutej v zmluve o úvere medzi oprávnenou a povinnou, a v prípade otázky č. 2 o posúdenie súladu rozhodnutia vnútroštátneho súdu s komunitárnym právom. Dovolací súd preto návrh dovolateľky na prerušenie konania za účelom predloženia prejudiciálnych otázok zamietol.

III. V ďalšom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O. s. p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdny dvor Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania odôvodňovala v prvom rade tým, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.). Uvedenú vadu konania však nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopierala. Vyčítala im iba to, že bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali súlad exekučného titulu s hmotným právom. V skutočnosti tak namietala, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Námietka nedostatku právomoci súdov preto nebola dôvodná.

Dovolacie námietky o vadách konania spočívajúcich v prekážke právoplatne rozhodnutej veci, resp. v prekážke začatého konania, boli zjavne nedôvodné a nenáležité. Vychádzajúc z odôvodnenia týchto väd je zrejmé, že dovolateľka aj v prípade týchto väd v skutočnosti namietala nesprávnu aplikáciu a interpretáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku exekučným, aj odvolacím súdom, teda nesprávne právne posúdenie veci.

Dôvodná nebola ani dovolacia námietka o odňatí možnosti oprávnenej konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť rozhodnutím o zastavení exekúcie. O vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide predovšetkým vtedy, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť uplatňovať

procesné práva, ktoré mu priznáva platná právna úprava. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen nesprávnym postupom súdu, ale aj jeho nesprávnym procesným rozhodnutím, v dôsledku ktorého konanie končí. Takýmto rozhodnutím môže byť aj rozhodnutie o zastavení exekúcie, ak preň neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Nesprávnym rozhodnutím o zastavení exekúcie by sa oprávnenej ako účastníčke exekučného konania v konečnom dôsledku odopieralo právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo by sa rovnalo odmietnutiu spravodlivosti. Otázka správnosti takéhoto rozhodnutia však nevyhnutne vyžadovala zaujať stanovisko aj k právnym záverom súdov v exekučnom konaní.

Dovolací sú dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací a i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekúcie.

Pokiaľ oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie označila za exekučný titul notársku zápisnicu, bol exekučný súd oprávnený a zároveň povinný v každom štádiu exekučného konania (exekúcie) riešiť otázku, či bola notárska zápisnica spísaná v súlade so zákonom a či nastali podmienky jej spôsobilosti byť exekučným titulom.

S dôvodmi, pre ktoré exekučný i odvolací súd považovali notársku zápisnicu za nespôsobilý exekučný titul pre jej rozpor so zákonom (pre neplatnosť plnomocenstva udeleného na jej spísanie), sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje. Len na doplnenie uvádza, že notárska zápisnica odporovala zákonu aj z dôvodu, že plnomocenstvo udelené povinným na spísanie notárskej zápisnice advokátovi Mgr. Tomášovi Kušnírovi bolo podmienkou pre poskytnutie úveru dohodnutou v zmluve o úvere, pričom išlo o neprijateľnú, a teda neplatnú zmluvnú podmienku. Táto neplatnosť bola daná tým, že nešlo o individuálnu zmluvnú podmienku (plnomocenstvo bolo súčasťou, resp. obsahom formulárovej – predtlačenej – zmluvy), a že táto podmienka zjavne spôsobovala nevyváženosť v obsahu právneho vzťahu z úverovej zmluvy v neprospech povinného ako spotrebiteľa. Oprávnená si touto podmienkou zabezpečila dosiahnutie rýchleho exekučného titulu prostredníctvom menovaného advokáta, ktorého sama určila povinnému v predtlačí zmluvy o úvere.

Správnym rozhodnutím o zastavení exekúcie preto nebola oprávnenej odňatá možnosť konať pred súdom.

Aj odôvodnenie rozhodnutí oboch súdov možno považovať za dostatočné. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd dovolaním napadnuté uznesenie riadne a postačujúco odôvodnil. V spojení s odôvodnením obsiahnutým v uznesení exekučného súdu je z neho zrejmé, z akých skutočností vyvodil záver o nespôsobilosti notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

K odňatiu možnosti oprávnenej konať pred súdom nedošlo ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie – či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz mohol vyžiadať – a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka vydaného Vedou, vydavateľstvom Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2011 (2. zv), kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonómie upustil, ak je zrejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

Ak za porušenie zásady kontradiktórnosti v predmetnej veci by mal byť považovaný procesný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že neoboznámil oprávnenú so svojim stanoviskom o nekalosti zmluvnej podmienky (týkajúcej sa udelenia plnomocenstva na spísanie notárskej zápisnice), potom podľa názoru dovolacieho súdu, za situácie, že platné právo pripúšťa proti rozhodnutiu exekučného súdu o zastavení exekúcie odvolanie, treba tento nedostatok považovať za zhojený možnosťou oprávnenej vyjadriť v tomto opravnom prostriedku svoje námietky ku skutkovým zisteniam a právnym záverom exekučného súdu. Iný názor, vychádzajúci z nemožnosti zhojenia uvedeného nedostatku inak než zrušením rozhodnutí odvolacieho a exekučného súdu a vrátením veci na opätovné rozhodnutie, by odporoval zásade efektivity konania, pretože zrušenie rozhodnutí by zbytočne zvyšovalo náklady účastníkov konania ako aj náklady na výkon súdnictva, a tým by bolo aj v rozpore s jedným zo základných princípov právneho štátu, ktorým je princíp racionality.

V preskúmvanej veci oprávnená možnosť podať odvolanie proti uzneseniu exekučného súdu o zastavení exekúcie aj využila a v podanom opravnom prostriedku vyjadrila, okrem iného, aj svoj nesúhlas s právnymi závermi exekučného súdu.

K odňatiu možnosti oprávnenej konať pred exekučným súdom nedošlo ani tým, že exekučný súd nevytýčil vo veci pojednávanie. Včlenenie takejto povinnosti do zákona č. 203/2012 Z. z. bolo dôsledkom zjavnej chyby zákonodarcu, čoho dôkazom je dôvodová správa k tomuto zákonu a následné odstránenie tejto povinnosti novelou Exekučného poriadku.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O. s. p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

O náhrade trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože povinnému v súvislosti s odvolacím a dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. mája 2014

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková